

PREVODILAC

Uputstvo za pripremu rukopisa za štampu

Časopis *Prevodilac* predstavlja naučno periodično izdanje koje objavljuje originalne naučne radove iz oblasti teorije i prakse prevođenja, pre svega naučnog i stručnog, kao i nauke o jeziku, metodike nastave stranih jezika i metodike nastave prevođenja. U rubrici „Prikazi i kritike“ objavljuju se naučna kritika i prikazi najnovijih izdanja iz oblasti prevođenja i lingvistike. Posebne periodične rubrike rezervisane su za hroniku, bibliografiju i glosar.

Časopis *Prevodilac* prihvata radove koji nisu ranije objavljivani ili ponuđeni za objavljivanje nekoj drugoj publikaciji, a autori koji ponude rukopis za objavljivanje garantuju da on predstavlja njihov originalan doprinos, da nije objavljivan ranije i da se ne razmatra za objavljivanje na drugom mestu. Ukoliko je rad bio izložen na naučnom skupu ili je deo naučnoistraživačkog projekta, podatak o tome treba da bude naveden u napomeni na dnu prve stranice članka.

Autori su dužni da se pridržavaju etičkih standarda koji se odnose na naučnoistraživački rad. Plagiranje (neovlašćeno ili nenaznačeno preuzimanje tuđih ideja ili reči) i autoplagiranje predstavljaju grubo kršenje naučne etike.

Radovi se objavljuju na jezicima regiona, kao i na engleskom, francuskom, nemačkom i ruskom jeziku. Rukopis treba da bude gramatički, pravopisno i stilski ispravan. Za radove na srpskom jeziku primenjuje se *Pravopis srpskoga jezika* M. Pešikana, J. Jerkovića i M. Pižurice (Novi Sad: Matica srpska, 2010), a pismo rada je ćirilica. Za radove na ostalim jezicima primenjuje se odgovarajući važeći pravopis.

Studije i rasprave mogu biti obima od 12.000 do 32.000 slovnih mesta (sa razmacima), šalju se elektronski u Word formatu (*.doc) na adrese: casopis@prevodi.rs i/ili casopisprevodilac@gmail.com. Obim prikaza i priloga za rubriku *Hronika* je do 8.000 slovnih mesta.

Časopis *Prevodilac* izlazi dvaput godišnje, u junu i decembru. Rok za predaju radova za prvi broj je 15. mart, a za drugi broj 15. septembar.

Radove recenziraju po dva kompetentna recenzenta. Recenziranje je anonimno u oba smera. Autori će biti obavesteni o tome da li je rad prihvaćen za objavljivanje u roku od dva meseca od prijema rukopisa.

Elementi rada navode se po sledećem redosledu:

1. Podaci o autoru na jeziku teksta (za svakog autora, ako ih ima više): ime i prezime autora, afilijacija (u obliku naziva institucije autora sa svim organizacionim nivoima – npr. Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za orijentalistiku), elektronska adresa (ako je autora više, navodi se adresa samo jednog autora). Funkcija i zvanje autora se ne navode.

2. Naslov rada: navodi se verzalom na jeziku teksta. Ukoliko je rad nastao kao deo naučnoistraživačkog projekta, naziv i broj projekta navode su u belešci na dnu stranice, koja se zvezdicom vezuje za naslov rada. Ako je članak u prethodnoj verziji bio izložen na skupu u vidu usmenog saopštenja (pod istim ili sličnim naslovom), prihvata se pod uslovom da nije objavljen, a podatak o tome takođe treba da bude naveden u posebnoj napomeni na dnu stranice, koja se zvezdicom (dve zvezdice, ukoliko se daje napomena vezana za naučnoistraživački projekat) vezuje za naslov rada.

Naslov treba da što vernije opiše sadržaj članka, poželjno je da sadrži reči pogodne za indeksiranje i pretraživanje. Naslovu se može pridodati podnaslov.

Naslov prikaza može biti bibliografska odrednica. Naslov priloga za rubriku Hronika može biti naziv prikazivanog skupa sa datumima održavanja.

Naslov priloga za rubriku *Glosar* treba da sadrži tematiku glosara i obuhvaćene jezike (Primer: „Osnovna terminologija spoljne trgovine (srpsko-engleski)“)

Naslov priloga za rubriku *Bibliografija* treba da odražava sadržaj priloga, a ukoliko je bibliografija vremenski ograničena, treba navesti i raspon godina u kojima su objavljene bibliografske odrednice obuhvaćene prilogom (Primer: „Bibliografija časopisa *Prevodilac* (1982-2021)“).

3. Sažetak (do 200 reči) i ključne reči (do 10) na jeziku teksta. Sažetak je kratak informativan prikaz sadržaja članka, poželjno je da sadrži termine koji se često koriste za indeksiranje i pretragu članaka. Sastavni delovi sažetka su cilj istraživanja, metodi, rezultati i zaključak. Ključne reči ili sintagme treba da tematski, teorijski i metodološki upućuju na sadržaj članka. Sažetak i ključne reči su obavezni elementi priloga za rubriku *Studije i rasprave*.

4. Sažetak (do 200 reči) i ključne reči (do 10) na engleskom jeziku, odnosno na srpskom jeziku ako je rad na engleskom. Sažetak i ključne reči su obavezni elementi priloga za rubriku *Studije i rasprave*.

5. Osnovni tekst rada. Uvodni deo osnovnog teksta treba da sadrži cilj istraživanja, teorijsko-metodološki okvir, osvrt na prethodna istraživanja. Završni deo osnovnog teksta obavezno treba da sadrži kratke rezultate i zaključke istraživanja.

6. Citirana literatura: navodi se u posebnom odeljku ispod naslova LITERATURA i to odvojeno ćirilica i latinična. Za rad na srpskom jeziku prvo se navodi literatura na ćirilici po azbučnom redu prezimena autora, a zatim literatura na latinici po abecednom redu prezimena autora. Za rad napisan na engleskom jeziku redosled je obrnut. Bibliografske jedinice koje su navedene ćirilicnim pismom obavezno se transliterišu latiničnim pismom (upustva su navedena niže). Dela istog autora navode se hronološki. Ukoliko su dela istog autora objavljena u istoj godini, navode se po azbučnom/abecednom redu naslova. Citirana literatura je obavezan element priloga za rubriku *Studije i rasprave*.

7. Rezime: ime i prezime autora, naslov rada (ispod naslova piše se *Rezime*), tekst rezimea, ključne reči. Ukoliko je rad na srpskom, hrvatskom, crnogorskom ili bosanskom jeziku, rezime može biti na engleskom, ruskom, nemačkom ili francuskom jeziku, uz obavezno prilaganje teksta rezimea i na srpskom jeziku, hrvatskom, crnogorskom ili bosanskom jeziku. Ukoliko je rad na nekom drugom stranom jeziku, rezime je na srpskom. Rezime ne može biti prevedeni sažetak i ne bi trebalo da prelazi 10% dužine osnovnog teksta. Obavezni delovi rezimea su cilj istraživanja, metodi, rezultati i zaključak. Ključne reči navode se kurzivom. Rezime je obavezan element priloga za rubriku *Studije i rasprave*.

8. Kratka biografija autora priloga (do 200 reči). Biografija treba da sadrži podatke o obrazovanju, radnom iskustvu, naučnim i stručnim interesovanjima, eventualno najvažnijim publikacijama. Poželjno je navesti i ORCID identifikator istraživača.

9. Kratka biografija autora priloga na engleskom jeziku (do 200 reči).

10. Prilozi (fotografije, slike, tabele i sl.) se dostavljaju posebno, označeni brojem, a u osnovnom tekstu naznačava se mesto priloga (prilog 1, prilog 2 itd.).

Posebna uputstva:

1. Formatiranje teksta: tip slova je Times New Roman, veličina slova 12pt, prored 1,15. Veličina slova fusnota, sažetaka sa ključnim rečima, spiska citirane literature, rezimea i biografske beleške je 10pt. Margine prema standardu (default), prvi red pasusa uvučen tabulatorom 1cm, obostrano poravnjanje (Justified). Bez paginacije.

2. Fontovi koji ne odgovaraju standardu Unicode moraju se poslati elektronskom poštom kao poseban prilog uz rad. Takav rad šalje se u formatu *.pdf.

3. Naslovi zasebnih publikacija koji se pominju u radu pišu se na jeziku na kome je publikacija objavljena i ističu se kurzivom. Po potrebi prevod naslova na jezik rada može biti naveden u fusnoti.

4. Naslovi pojedinačnih radova objavljenih u zasebnoj publikaciji u radu se daju pod znacima navoda. Po potrebi prevod naslova na jezik rada može biti naveden u fusnoti.

5. U radu na srpskom jeziku strana imena van parenteze pišu se transkribovano prema pravilima Pravopisa srpskoga jezika, a u parentezama u izvornom obliku.

6. U radovima na srpskom jeziku citati se izdvajaju znacima „...“, a citat unutar citata ‘...’, dok se u radovima na drugim jezicima prilikom citiranja poštuju odgovarajući pravopis.

7. Citati se mogu navoditi na jeziku originala ili u prevodu, uz obavezno navođenje autora prevoda.

8. Fusnote se uključuju i numerišu automatski (References – Insert Footnote). Bibliografski podaci o publikaciji citiranoj u tekstu ne navode se u fusnotama.

9. Za priloge za rubriku *Glosar* autori treba da poštuju sledeća uputstva:

a) Glosar sadrži termine određene uže ili šire stručne oblasti. Dvojezični ili višejezični glosar može sadržati i opšteupotrebnu leksiku koja funkcioniše u odabranoj oblasti.

b) Glosar može biti dvojezičan ili višejezičan. Izuzetno, u slučaju najnovije terminologije, glosar može biti jednojezičan, odnosno može sadržati samo tumačenje odrednica na istom jeziku.

v) Odrednice se navode azbučnim/abecednim redom zavisno od polaznog jezika. Ukoliko je glosar posvećen široj oblasti, može se podeliti na uže oblasti, a u okviru svake dalje se navode odrednice azbučnim/abecednim redosledom.

g) Odrednice se navode u tabeli – po jedna kolona za svaki jezik, u prvoj koloni navode se odrednice polaznog jezika.

d) Odrednica može biti reč ili sintagma, pri čemu je poželjno sintagme navoditi uz glavnu reč, a ne prema prvoj reči sintagme. Ukoliko termin ima više ekvivalenata, poželjno je navesti sintagme koje odražavaju upotrebu svakog ekvivalenta.

đ) Ukoliko leksema ima i neterminološko značenje ili ima više značenja vezanih za različite stručne oblasti, navode se ekvivalenti samo za oblast tematike glosara.

e) Sastavni deo glosara je kratak opis, obima od 1800 do 2700 slovnih mesta. Opis treba da sadrži osvrt na stručnu terminologiju date oblasti, metodologiju izbora termina, izvore građe, ciljnu grupu, inovativnost u odnosu na već postojeće glosare ili rečnike, poteškoće u prevođenju stručne terminologije i slično.

10. Pri izradi priloga za rubriku *Bibliografija* rukovoditi se Međunarodnim standardnim bibliografskim opisom (ISBD). Poželjno je da bibliografiju prati kraći uvodni tekst, obima od 1800 do 2700 slovnih mesta, u kome će biti navedena metodologija izrade, ciljna grupa, inovativnost bibliografije i slično.

11. Dozvoljena je upotreba alata veštačke inteligencije (VI) za proveru pravopisa i gramatike. Nije dozvoljena upotreba VI za sažimanje stručne literature, izvođenje zaključaka i pisanje teksta. Ukoliko su u toku istraživanja i pisanja teksta korišćeni neki alati VI za svrhe mimo provere pravopisa i gramatike, autori su dužni da navedu koji su alat koristili i u koju svrhu.

Navođenje referenci

1. U tekstu:

a) upućivanje na monografiju u celini (Драгићевић 2018) ili studiju u celini (Halverson 1997);

b) upućivanje na određenu stranicu ili više susednih i nesusednih stranica (Драгићевић 2018: 139, 141, 143–144);

v) upućivanje na studije istog autora iz iste godine (Драгићевић 2018a), (Драгићевић 2018b); upućivanje na studije istog autora iz različitih godina – hronološkim redom (Драгићевић 2016; 2018);

g) upućivanje na studiju dva autora (Пипер – Клајн 2014: 220-221); при upućivanju на studiju više autora navodi se samo prezime prvog uz upotrebu skraćenice i dr./et al. (Пипер и др. 2005: 101), (Snell-Hornby et al. 1994: 67); istovremeno upućivanje на radove два или više autora (Драгићевић 2018; Бугарски 1990; Пипер – Клајн 2014);

d) rukopisi se citiraju prema folijaciji (npr. 2a–3b), a не prema paginaciji, osim ako је рукопис paginiran.

2. Citirana literatura se daje u zasebnom odeljku naslovljenom LITERATURA. U ovom odeljku navodi se samo literatura koja је citirana или parafrazirana.

Ispod svake reference koja nije data latinicom u uglastim zagradama navesti njenu latiničnu transliteraciju. Automatsku transliteraciju treba izvršiti на sledećoj adresi: <https://www.translitteration.com/transliteration/en/russian/ala-lc/> (dat је пример за ruski језик). За reference на latiničnom pismu nije potrebno navoditi transliteraciju.

Primer navođenja ovakve reference:

Драгићевић, Рајна. *Српска лексика у прошлости и данас*. Нови Сад: Матица српска, 2018.

[Dragičević, Rajna. *Srpska leksika u prošlosti i danas*. Novi Sad: Matica srpska, 2018]

Literatura se navodi на sledeći način:

a) knjiga (један аутор):

Драгићевић, Рајна. *Српска лексика у прошлости и данас*. Нови Сад: Матица српска, 2018.

b) knjiga (više autora):

Пипер, Предраг и Клајн, Иван. *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска, 2013.

c) elektronsko izdanje knjige:

Ako је knjiga dostupna u više formata, trebalo би navesti onu verziju koja је korišćena. Uz bibliografske podatke о knjizi obavezno се navodi:
<http://adresa> (preuzeto datum).

d) sekundarno autorstvo (tematski zbornici, zbornici sa naučnih skupova i др.):

Tematski zbornik:

Пипер, Предраг (ур.). *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика : зборник радова*. Београд: САНУ, 2006.

Goldstein, Laurence (ed.). *Brevity*. Oxford: Oxford University Press, 2013.

Швейцер, Александр Д. (ред.). *Текст и превод*. Москва: Наука, 1988.

Zbornik sa naučnog skupa:

Parezanović, Tijana i Solujić, Božana (ur.). *Jezik, književnost i budućnost*. Deseta međunarodna naučna konferencija, 24. i 25. septembar 2021. Beograd: Alfa BK Univerzitet, 2021.

Tematski zbornik ili zbornik sa naučnog skupa (dva mesta izdavanja, dva izdavača):

Јерковић, Јован (ур.). *Лексикографија и лексикологија : зборник реферата*. Научни скуп о лексикографији и лексикологији, 21. до 23. априла 1983. Београд: САНУ: Филолошки факултет; Нови Сад: Институт за јужнословенске језике Филозофског факултета: Матица српска, 1984.

е) рад у зборнику радова:

Драгићевић, Рајна „Испитивање концептуализације љутње“. Пипер, Предраг (ур.). *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика : зборник радова*. Београд: САНУ, 2006: 97–119.

ф) рад у часопису у штампаном облику:

Halverson, Sandra. "The Concept of Equivalence in Translation Studies". *Target* 9:2 (1997): 207–34.

г) рад у онлајн часопису

Kovačević, Darko. „Pragmatics of Classical Music Memes“. *Komunikacija i kultura online* 15:15 (2024): 152-173. <https://www.komunikacijaikultura.org/index.php/kk/article/view/519/374> (преузето 15. 12. 2024), DOI 10.18485/kkonline.2024.15.15.8

h) predgovor, uvodnik, pogovor:

Кончаревић, Ксенија. Поговор у *Исповест*, Гогољ, Николај Васиљевић, 144-155. Врњачка Бања: Пролог, 2004.

i) публикација у новинама:

Avalić, Gorica. „Ko je, bre, prevodio ove filmove“. *Blic* 20. 12. 2015.

j) речник:

РСКИНЈ: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика* (ред. Стевановић, Михаило). Књ. 1–. Београд: Институт за српскохрватски језик, 1959–.

k) fototipско издање:

Новаковић, Стојан. *Српска књига : њени продавци и читаоци у XIX веку*. Београд, 1900. Београд: Народна библиотека Србије: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 1982.

l) рукописна грађа:

Николић, Јован. *Песмарица*. Темишвар, 1780–1783: Архив САНУ у Београду, сигн. 8552/264/5.

m) публикација доступна онлајн:

Гарбовский, Николай. *Перевод как художественное творчество*.
<https://cyberleninka.ru/article/n/perevod-kak-hudozhestvennoe-tvorchestvo/viewer>
(преузето 27.04.2020).

Posle odeljka Literatura navode se eventualno izvori pod naslovom IZVORI u zasebnom odeljku prema istim principima bibliografskog opisa koji se primenjuje u odeljku LITERATURA.